

## KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową,

podpisana w Warszawie dnia 5 czerwca 1973 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA  
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 5 czerwca 1973 roku została podpisana w Warszawie Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową w następującym brzmieniu dosłownym:

## KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową.

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej  
i Rada Prezydialna Węgierskiej Republiki Ludowej,

kierując się pragnieniem dalszego rozwoju przyjaźniskich stosunków zgodnie z Układem między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy, podpisanym w Budapeszcie dnia 16 maja 1968 roku,

biorąc pod uwagę, że Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową, podpisana w Warszawie dnia 20 maja 1959 roku, wymaga zmian,

postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję konsularną i w tym celu wyznaczyły swoimi Pełnomocnikami:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —  
Wiesława Adamskiego, Podsekretarza Stanu  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

Rada Prezydialna Węgierskiej Republiki Ludowej —  
Istvana Roska, Wiceministra Spraw Zagranicznych,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

## CZĘŚĆ I

## DEFINICJE

## Artykuł 1

Dla celów niniejszej Konwencji następujące wyrażenia mają niżej określone znaczenie:

a) „urząd konsularny” oznacza konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencję konsularną;

b) „okręg konsularny” oznacza terytorium wyznaczone urzędowi konsularnemu do wykonywania funkcji konsularnych;

c) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego, któremu powierzono kierowanie urzędem konsularnym;

d) „urzędnik konsularny” oznacza osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, której powierzono wykonywanie funkcji konsularnych; wyrażenie to obejmuje również osobę skierowaną na praktykę do urzędu konsularnego (praktykant);

e) „pracownik konsularny” oznacza osobę nie będącą urzędnikiem konsularnym, wykonującą w urzędzie konsularnym czynności administracyjne, techniczne lub usługowe;

f) „członkowie urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych i pracowników konsularnych;

g) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków, a także tereny przyległe do nich używane wyłącznie do celów konsularnych, niezależnie od tego, czyją są własnością;

h) „archiwa konsularne” oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, taśmy magnetofonowe i rejestry urzędu konsularnego, jak również materiały szyfrowe, kartoteki oraz urządzenia przeznaczone do ich ochrony i przechowywania;

i) „statek Państwa wysyłającego” oznacza statek upoważniony do podnoszenia bandery tego Państwa.

## CZĘŚĆ II

USTANAWIANIE URZĘDÓW KONSULARNYCH  
I MIANOWANIE URZĘDNIKÓW KONSULARNYCH

## Artykuł 2

1. Urząd konsularny może być ustanowiony w Państwie przyjmującym jedynie za zgodą tego Państwa.

2. Siedzibę urzędu konsularnego, jego klasę i okręg konsularny, a także zmiany w tym zakresie, ustala się na podstawie porozumienia Państwa wysyłającego i Państwa przyjmującego.

## Artykuł 3

1. Przed mianowaniem kierownika urzędu konsularnego Państwo wysyłające upewni się w drodze dyplomatycznej, czy Państwo przyjmujące zaakceptuje go w charakterze kierownika urzędu konsularnego.

2. Państwo wysyłające przesyła za pośrednictwem swego przedstawicielstwa dyplomatycznego do minister-

stwa spraw zagranicznych Państwa przyjmującego listy komisyjne lub inny podobny dokument o mianowaniu kierownika urzędu konsularnego. W listach komisyjnych lub w innym podobnym dokumencie podaje się imiona i nazwisko kierownika urzędu konsularnego, jego stopień, okręg konsularny, w którym będzie on wykonywać swoje funkcje, oraz siedzibę urzędu konsularnego.

3. Po przedstawieniu listów komisyjnych lub innego podobnego dokumentu o mianowaniu kierownika urzędu konsularnego Państwo przyjmujące udzieli mu w możliwie najkrótszym terminie exequatur lub innego zezwolenia.

4. Kierownik urzędu konsularnego może przystąpić do wykonywania swoich funkcji z chwilą, gdy Państwo przyjmujące udzieli mu exequatur lub innego zezwolenia.

5. Państwo przyjmujące, przed udzieleniem exequatur lub innego zezwolenia, może wyrazić zgodę na tymczasowe wykonywanie funkcji przez kierownika urzędu konsularnego.

6. Z chwilą udzielenia exequatur lub innego zezwolenia albo wyrażenia zgody na tymczasowe wykonywanie funkcji konsularnych, organy Państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne kroki, aby kierownik urzędu konsularnego mógł wykonywać swoje funkcje.

## Artykuł 4

1. Państwo wysyłające podaje w drodze dyplomatycznej ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego:

a) imiona i nazwiska oraz stopnie urzędników konsularnych, którzy nie sprawują funkcji kierownika urzędu konsularnego;

b) imiona i nazwiska oraz zakres obowiązków pracowników konsularnych;

c) datę przybycia i ostatecznego wyjazdu osób, wymienionych w punktach a) i b).

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają osobom wymienionym w ustępie 1 oraz członkom ich rodzin, pozostającym z nimi we wspólnocie domowej, odpowiednie dokumenty.

## Artykuł 5

Urzędnikiem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego.

## Artykuł 6

Państwo przyjmujące może w każdej chwili, bez obowiązku uzasadnienia swojej decyzji, powiadomić w drodze dyplomatycznej Państwo wysyłające o tym, że exequatur lub inne zezwolenie udzielone kierownikowi urzędu konsularnego zostało cofnięte albo że inny członek urzędu konsularnego został uznany za osobę niepożądaną. W takim przypadku Państwo wysyłające odwołuje urzędnika konsularnego albo pracownika konsularnego względnie zwalnia tego ostatniego, jeżeli jest on obywatelem Państwa przyjmującego lub ma stałe miejsce zamieszkania w tym Państwie. Jeżeli Państwo wysyłające nie wypełni w rozsądnym terminie tego obowiązku, Państwo przyjmujące może przestać uznawać taką osobę za członka urzędu konsularnego.

## CZĘŚĆ III

## ULATWIENIA, PRZYWILEJE I IMMUNITETY

## Artykuł 7

Państwo przyjmujące zapewni urzędnikowi konsularnemu ochronę i podejmie niezbędne kroki w tym celu, aby mógł on wykonywać swoje funkcje i korzystać z ułatwień, przywilejów i immunitetów, zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji. Państwo przyjmujące zastosuje niezbędne środki dla ochrony urzędu konsularnego i mieszkań urzędników konsularnych.

## Artykuł 8

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego z jakiegokolwiek przyczyny nie może wykonywać swoich funkcji lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest czasowo nie obsadzone, Państwo wysyłające może upoważnić urzędnika konsularnego tego samego lub innego urzędu konsularnego w Państwie przyjmującym albo członka personelu dyplomatycznego swego przedstawicielstwa dyplomatycznego w tym Państwie do czasowego kierowania urzędem konsularnym. Imiona i nazwisko tej osoby zostaną uprzednio podane w drodze dyplomatycznej ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego.

2. Osoba upoważniona do czasowego kierowania urzędem konsularnym wykonuje funkcje kierownika urzędu konsularnego. Ma ona te same obowiązki i korzysta z tych samych ułatwień, przywilejów i immunitetów, jak osoba mianowana zgodnie z postanowieniem artykułu 3.

3. Powierzenie wykonywania funkcji zgodnie z ustępem 1 członkowi personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego nie narusza jego przywilejów i immunitetów dyplomatycznych.

## Artykuł 9

1. Postanowienia niniejszej Konwencji stosuje się odpowiednio do członków personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego, którym w Państwie przyjmującym powierzono wykonywanie funkcji konsularnych. Imiona i nazwiska tych osób podaje się w drodze dyplomatycznej ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego.

2. Wykonywanie funkcji konsularnych przez osoby wymienione w ustępie 1 nie narusza przywilejów i immunitetów dyplomatycznych tych osób.

## Artykuł 10

1. Państwo wysyłające może, zgodnie z warunkami przewidzianymi w ustawach i przepisach Państwa przyjmującego, nabywać na własność, dzierżawić, użytkować, zabudowywać względnie przystosowywać tereny, budynki lub części budynków dla potrzeb urzędu konsularnego oraz na mieszkania dla członków urzędu konsularnego.

2. Przy realizacji postanowień ustępu 1 Państwo przyjmujące udzieli w razie potrzeby Państwu wysyłającemu wszelkiej pomocy.

3. Postanowienia ustępu 1 nie zwalniają Państwa wysyłającego od obowiązku przestrzegania ustaw i przepisów Państwa przyjmującego w zakresie prawa budowlanego i urbanistyki.

## Artykuł 11

1. Na budynku urzędu konsularnego może być umieszczone godło Państwa wysyłającego oraz tablica z nazwą urzędu konsularnego w językach Państwa wysyłającego i Państwa przyjmującego.

2. Na budynku urzędu konsularnego oraz na rezydencji kierownika tego urzędu może być wywieszana flaga Państwa wysyłającego.

3. Kierownik urzędu konsularnego może umieszczać flagę Państwa wysyłającego na swoich środkach transportu.

## Artykuł 12

1. Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody kierownika urzędu konsularnego, szefa przedstawicielstwa dyplomatycznego lub osoby wyznaczonej przez jednego z nich.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do mieszkań członków urzędu konsularnego.

## Artykuł 13

1. Archiwa konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

2. W archiwach konsularnych mogą być przechowywane jedynie dokumenty i przedmioty związane z działalnością urzędu konsularnego.

## Artykuł 14

1. Urząd konsularny ma prawo porozumiewać się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi i urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego. W tym celu urząd konsularny może posługiwać się wszelkimi publicznymi środkami łączności, szyfrem, kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi oraz bagażem dyplomatycznym lub konsularnym. Przy korzystaniu z publicznych środków łączności, w stosunku do urzędu konsularnego stosuje się takie same taryfy jak do przedstawicielstwa dyplomatycznego. Urząd konsularny może zainstalować nadajnik radiowy i używać go jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja służbowa urzędu konsularnego niezależnie od zastosowanego środka łączności, a także bagaż konsularny, posiadający widoczne zewnętrzne oznaczenie swego urzędowego charakteru, są nietykalne i nie mogą być kontrolowane ani zatrzymane przez organy Państwa przyjmującego.

3. Państwo przyjmujące zapewni kurierowi konsularnemu takie same uprawnienia, przywileje i immunitety, z jakich korzysta kurier dyplomatyczny Państwa wysyłającego.

4. Bagaż konsularny może być powierzony kapitanowi statku lub samolotu. Kapitan powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument, określający liczbę paczek sta-

nowiących bagaż konsularny; jednakże nie będzie on uważany za kuriera konsularnego. Urzędnik konsularny może odebrać bagaż konsularny od kapitana statku lub samolotu lub przekazać mu taki bagaż bez żadnych trudności.

#### Artykuł 15

Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, korzystają z nietykalności osobistej. Nie podlegają oni aresztowaniu lub zatrzymaniu w jakiegokolwiek innej formie. Państwo przyjmujące będzie traktować ich z należyтым szacunkiem oraz podejmować wszelkie odpowiednie kroki dla zapobieżenia jakimukolwiek zamachowi na ich osobę, wolność lub godność.

#### Artykuł 16

Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, korzystają z immunitetu od jurysdykcji Państwa przyjmującego, z wyjątkiem powództw cywilnych:

a) dotyczących prywatnego mienia nieruchomego, położonego na terytorium Państwa przyjmującego, chyba że posiadają je w imieniu Państwa wysyłającego dla celów urzędu konsularnego;

b) dotyczących spadkobrania, w którym występują oni jako wykonawcy testamentu, administratorzy, spadkobiercy lub zapisobiercy w charakterze osób prywatnych, a nie w imieniu Państwa wysyłającego;

c) dotyczących wszelkiego rodzaju zawodowej lub handlowej działalności, wykonywanej przez nich w Państwie przyjmującym poza ich funkcjami urzędowymi;

d) wytoczonych przez osobę trzecią na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku w Państwie przyjmującym, spowodowanego przez pojazd mechaniczny.

#### Artykuł 17

1. Urzędnicy konsularni nie są obowiązani do składania zeznań w charakterze świadków przed sądami lub innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego.

2. Pracownicy konsularni mogą być wzywani do składania zeznań w charakterze świadków przed sądami lub innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego. Mogą oni odmówić złożenia zeznań w odniesieniu do faktów związanych z wykonywaniem czynności urzędowych. Jednakże w żadnym przypadku nie można wobec pracowników konsularnych stosować jakichkolwiek środków przymusu i pociągnąć ich do odpowiedzialności za odmowę złożenia zeznań.

3. Organy Państwa przyjmującego, uzyskując zeznania członka urzędu konsularnego, podejmą wszelkie odpowiednie środki, aby uniknąć zakłócenia wykonywania przez niego obowiązków służbowych. Na wniosek kierownika urzędu konsularnego zeznania mogą być złożone, jeżeli jest to możliwe, ustnie lub na piśmie w urzędzie konsularnym bądź w mieszkaniu członka urzędu konsularnego.

4. Postanowienia niniejszego artykułu mają odpowiednie zastosowanie do członków rodzin członków urzędu konsularnego, pozostających z nimi we wspólnocie domowej.

#### Artykuł 18

1. Państwo wysyłające może zrzec się przywilejów i immunitetów, określonych w artykułach 16 i 17. Zrzeczenie się powinno być zawsze wyraźne i zakomunikowane Państwu przyjmującemu na piśmie.

2. Jeżeli członek urzędu konsularnego lub członek jego rodziny, pozostający z nim we wspólnocie domowej, wszczyna postępowanie, nie będzie już dopuszczalne powoływanie się na immunitet jurysdykcyjny w stosunku do powództw wzajemnych bezpośrednio związanych z powództwem głównym.

3. Zrzeczenie się immunitetu od jurysdykcji w odniesieniu do postępowania cywilnego lub administracyjnego nie jest uważane za domniemane zrzeczenie się immunitetu w stosunku do wykonania orzeczenia, co wymaga oddzielnego zrzeczenia się.

#### Artykuł 19

Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są w Państwie przyjmującym od służby wojskowej oraz od wszelkich przymusowych powinności.

#### Artykuł 20

Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od wszelkich obowiązków przewidzianych w ustawach i przepisach Państwa przyjmującego w odniesieniu do rejestracji, zezwoleń na pobyt, zezwoleń na zatrudnienie i innych podobnych wymogów dotyczących cudzoziemców.

#### Artykuł 21

1. Pomieszczenia konsularne i mieszkania członków urzędu konsularnego, których właścicielem względnie najemcą jest Państwo wysyłające, wolne są w Państwie przyjmującym od wszelkich podatków lub innych opłat z wyjątkiem opłat pobieranych za świadczenie określonych usług.

2. Wolne od podatków i innych opłat są również umowy i dokumenty, dotyczące nabycia nieruchomości na pomieszczenia konsularne i mieszkania członków urzędu konsularnego.

3. Zwolnień od podatków i innych opłat przewidzianych w niniejszym artykule nie stosuje się do tych podatków i opłat, które na podstawie ustaw i przepisów Państwa przyjmującego ciążyą na osobach zawierających umowy z Państwem wysyłającym.

#### Artykuł 22

Państwo wysyłające zwolnione jest w Państwie przyjmującym od wszelkich podatków i innych opłat od mienia ruchomego, będącego własnością Państwa wysyłającego albo znajdującego się w jego posiadaniu lub użytkowaniu i używanego dla celów konsularnych. Stosuje się to także do nabycia takiego mienia ruchomego.

## Artykuł 23

Wynagrodzenia otrzymywane przez członków urzędu konsularnego od Państwa wysyłającego z tytułu ich służbowych funkcji zwolnione są w Państwie przyjmującym od wszelkich podatków i innych opłat.

## Artykuł 24

1. Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są w Państwie przyjmującym od wszelkich podatków i innych opłat państwowych i terenowych.

2. Zwolnienia wymienione w ustępie 1 nie dotyczą:

- a) podatków pośrednich, które normalnie wliczone są w cenę towarów lub usług;
- b) podatków i innych opłat od prywatnych nieruchomości, położonych na terytorium Państwa przyjmującego;
- c) podatków i innych opłat spadkowych oraz od przeniesienia prawa własności pobieranych przez Państwo przyjmujące z zastrzeżeniem postanowień artykułu 26;
- d) podatków i innych opłat od prywatnych dochodów, mających swe źródło w Państwie przyjmującym;
- e) podatków i innych opłat od umów oraz dokumentów dotyczących umów, włącznie z wszelkimi państwowymi opłatami, pobieranymi w związku z takimi umowami;
- f) opłat pobieranych za świadczenie określonych usług.

3. Członkowie urzędu konsularnego zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub uposażenia nie są zwolnione od podatku od wynagrodzeń w Państwie przyjmującym, powinni wypełniać obowiązki nakładane przez ustawy i przepisy tego Państwa na pracodawców w odniesieniu do pobierania podatku od wynagrodzeń.

## Artykuł 25

1. Wszelkie przedmioty, z samochodami włącznie, przeznaczone do użytku służbowego urzędu konsularnego zwolnione są od opłat celnych i innych należności w takim samym zakresie, jak przedmioty przeznaczone do użytku służbowego przedstawicielstwa dyplomatycznego.

2. Bagaż osobisty, z samochodem włącznie, urzędnika konsularnego oraz członków rodziny pozostającej z nim we wspólnocie domowej zwolniony jest od rewizji celnej.

3. Członkowie urzędu konsularnego, a także członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od opłat celnych i innych należności w takim samym zakresie, jak odpowiednie kategorie personelu przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego.

4. Wyrażenie „odpowiednie kategorie personelu przedstawicielstwa dyplomatycznego”, użyte w ustępie 3, odnosi się do członków personelu dyplomatycznego, jeśli chodzi o urzędników konsularnych, oraz do członków personelu administracyjnego i technicznego, jeśli chodzi o pracowników konsularnych.

## Artykuł 26

W przypadku śmierci członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny, pozostającego z nim we wspólnocie domowej, Państwo przyjmujące:

- a) zezwoli na wywóz ruchomego mienia pozostałego po osobie zmarłej z wyjątkiem mienia nabytego w Państwie przyjmującym, którego wywóz był zabroniony w chwili śmierci tej osoby;
- b) nie będzie pobierać podatków spadkowych ani podatków od przeniesienia prawa własności w odniesieniu do mienia ruchomego, które znajdowało się w Państwie przyjmującym jedynie w związku z przebywaniem w tym państwie osoby zmarłej jako członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny.

## Artykuł 27

Z zastrzeżeniem swych ustaw i przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewni wszystkim członkom urzędu konsularnego i członkom ich rodzin, pozostającym z nimi we wspólnocie domowej, swobodę poruszania się na swym terytorium.

## Artykuł 28

Wszystkie osoby, korzystające na podstawie postanowień niniejszej Konwencji z ułatwień, przywilejów i immunitetów, obowiązane są bez uszczerbku dla tych ułatwień, przywilejów i immunitetów przestrzegać ustaw i przepisów Państwa przyjmującego włącznie z ustawami i przepisami dotyczącymi ruchu drogowego i ubezpieczenia pojazdów mechanicznych.

## Artykuł 29

Członkowie urzędu konsularnego i członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, którzy są obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce zamieszkania w tym Państwie, nie korzystają z przywilejów i immunitetów, określonych w niniejszej Konwencji, z wyjątkiem ustępów 2 i 4 artykułu 17.

## CZĘŚĆ IV

## FUNKCJE KONSULARNE

## Artykuł 30

1. Do funkcji urzędnika konsularnego należy:

- a) popieranie rozwoju przyjaznych stosunków między Państwem wysyłającym i Państwem przyjmującym i współdziałanie w rozwijaniu stosunków gospodarczych, handlowych, kulturalnych i naukowych oraz turystyki;
- b) ochrona praw i interesów Państwa wysyłającego, jego obywateli oraz osób prawnych.

2. Urzędnik konsularny może również wykonywać inne funkcje, powierzone mu przez Państwo wysyłające, jeżeli nie są one sprzeczne z ustawami i przepisami oraz zwyczajami Państwa przyjmującego.

## Artykuł 31

1. Przy wykonywaniu swych funkcji urzędnik konsularny może zwracać się do:

a) właściwych miejscowych organów swojego okręgu konsularnego;

b) właściwych centralnych organów Państwa przyjmującego, jeżeli zezwalają na to ustawy, przepisy i zwyczaje Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny może za zgodą Państwa przyjmującego wykonywać swoje obowiązki również poza swoim okręgiem konsularnym.

## Artykuł 32

1. Urzędnik konsularny ma prawo zastępować przed sądami i innymi organami Państwa przyjmującego obywateli Państwa wysyłającego i osoby prawne, jeżeli z powodu nieobecności lub z innej ważnej przyczyny osoby te nie są w stanie podjąć w odpowiednim czasie obrony swych praw i interesów.

2. Zastępstwo wymienione w ustępie 1 ustaje z chwilą, kiedy osoba zastępowana ustanowi swego pełnomocnika lub sama zabezpieczy obronę swych praw i interesów.

## Artykuł 33

Urzędnik konsularny ma prawo:

a) wydawać obywatelom Państwa wysyłającego paszporty lub inne dokumenty podróży, przedłużać ich ważność, dokonywać w nich innych zmian oraz je unieważniać;

b) wydawać wizy.

## Artykuł 34

1. Urzędnik konsularny ma prawo:

a) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego;

b) przyjmować oświadczenia w sprawach dotyczących obywatelstwa;

c) rejestrować urodzenia i zgony obywateli Państwa wysyłającego na podstawie zawiadomień właściwych organów Państwa przyjmującego względnie prowadzić księgi stanu cywilnego, o ile ustawy i przepisy Państwa wysyłającego na to zezwalają;

d) przyjmować, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, pod warunkiem, że obie strony zawierające związek małżeński są obywatelami Państwa wysyłającego.

2. Urzędnik konsularny zawiadamia właściwe organy Państwa przyjmującego o czynnościach wymienionych w ustępie 1 punkt c) i d), jeżeli ustawy i przepisy Państwa przyjmującego tego wymagają.

3. Postanowienia punktów c) i d) ustępu 1 nie zwalniają zainteresowanych osób od obowiązku przestrzegania odpowiednich ustaw i przepisów Państwa przyjmującego.

## Artykuł 35

1. Urzędnik konsularny ma prawo wykonywać następujące czynności:

a) przyjmować, sporządzać i uwierzytelniać oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego oraz wydawać im odpowiednie dokumenty;

b) sporządzać, uwierzytelniać i przyjmować do depozytu testamenty obywateli Państwa wysyłającego;

c) sporządzać lub uwierzytelniać umowy zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego lub uwierzytelniać ich jednostronne akty, jeżeli te umowy bądź akty nie są sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego; jednakże urzędnik konsularny nie może sporządzać i uwierzytelniać takich umów lub aktów, które ustanawiają, znoszą lub ograniczają prawa rzeczowe na mieniu nieruchomości, znajdującym się w Państwie przyjmującym;

d) sporządzać lub uwierzytelniać umowy zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego a obywatelami Państwa przyjmującego, jeżeli te umowy dotyczą wyłącznie interesów istniejących na terytorium Państwa wysyłającego względnie podlegają wykonaniu na terytorium tego Państwa, pod warunkiem, że takie umowy nie są sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego;

e) legalizować dokumenty wydane przez organy lub osoby urzędowe Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego, a także poświadczать odpisy, tłumaczenia i wyciągi z tych dokumentów;

f) tłumaczyć dokumenty i uwierzytelniać zgodność tłumaczeń;

g) uwierzytelniać podpisy obywateli Państwa wysyłającego na wszelkiego rodzaju dokumentach, jeżeli treść tych dokumentów nie jest sprzeczna z ustawodawstwem Państwa przyjmującego;

h) przyjmować do depozytu przedmioty i dokumenty od obywateli Państwa wysyłającego lub dla tych obywateli, jeżeli nie jest to sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego.

2. Dokumenty sporządzone, uwierzytelnione lub przetłumaczone przez urzędnika konsularnego zgodnie z postanowieniami ustępu 1 będą miały w Państwie przyjmującym taką samą moc prawną i dowodową, jak gdyby były sporządzone, uwierzytelnione lub przetłumaczone przez właściwe organy lub osoby urzędowe Państwa przyjmującego.

## Artykuł 36

Urzędnik konsularny może dokonywać doręczeń obywatelom Państwa wysyłającego oraz przesłuchiwać ich w charakterze stron, świadków lub biegłych. Przy wykonywaniu tych czynności nie można stosować środków przymusu.

## Artykuł 37

1. W przypadku konieczności ustanowienia opieki lub kurateli nad obywatelem Państwa wysyłającego, którego miejsce zamieszkania, pobytu lub majątek znajdują się na terytorium Państwa przyjmującego, właściwe organy Państwa przyjmującego niezwłocznie zawiadomią o tym na piśmie urzędnika konsularnego.

2. Urzędnik konsularny może porozumiewać się w sprawach, o których mowa w ustępie 1, z odpowiednimi organami Państwa przyjmującego i proponować odpowiednią osobę na opiekuna lub kuratora.

#### Artykuł 38

1. Urzędnik konsularny ma prawo spotykać się i porozumiewać z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu rady i wszelkiej pomocy włącznie z podjęciem kroków w celu zapewnienia mu opieki prawnej. Państwo przyjmujące nie będzie w żaden sposób ograniczać obywatelowi Państwa wysyłającego porozumiewania się z urzędem konsularnym i dostępu do tego urzędu.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą niezwłocznie informować urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego o aresztowaniu lub zatrzymaniu w innej formie obywatela Państwa wysyłającego.

3. Urzędnik konsularny ma prawo do niezwłocznego odwiedzenia obywatela Państwa wysyłającego, aresztowanego lub zatrzymanego w innej formie albo odbywającego karę pozbawienia wolności oraz do porozumiewania się z nim. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego z zastrzeżeniem, że wspomniane ustawy i przepisy nie powinny w żadnym przypadku uchylać tych uprawnień.

#### Artykuł 39

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą niezwłocznie zawiadamiały urzędnika konsularnego o zgonie obywatela Państwa wysyłającego i będą przekazywały temu urzędnikowi wszystkie informacje o spadkobiercach, zapisobiercach, masie spadkowej i wartości spadku, a także o ostatniej woli zmarłego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą niezwłocznie zawiadamiały urzędnika konsularnego o otwarciu spadku, jeżeli spadkobiercą lub zapisobiercą może być obywatel Państwa wysyłającego. Dotyczy to także przypadków, gdy właściwe organy Państwa przyjmującego dowiedzą się ewentualnie o otwarciu spadku na rzecz obywatela Państwa wysyłającego na terytorium państwa trzeciego.

3. Funkcje urzędników konsularnych w sprawach spadkowych określone są w postanowieniach obowiązującej Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.

#### Artykuł 40

1. Urzędnik konsularny ma prawo udzielać wszelkiej pomocy statkom Państwa wysyłającego oraz załogom statków podczas ich pobytu na morzu terytorialnym lub wodach wewnętrznych Państwa przyjmującego włącznie z portami. Ma on prawo nadzoru i inspekcji w stosunku do statków tego Państwa i ich załóg oraz może podejmować wszelkie środki w celu zastosowania ustaw i przepisów Państwa wysyłającego dotyczących żeglugi morskiej. W tym celu urzędnik konsularny może również odwiedzać statki Państwa wysyłającego i być odwiedzany przez kapitanów i załogi tych statków.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą respektować wszelkie środki podjęte przez urzędnika konsularnego zgodnie z ustawami i przepisami Państwa wysyłającego w stosunku do statków tego Państwa i ich załóg. Przy wykonywaniu tych funkcji urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego.

#### Artykuł 41

Urzędnik konsularny ma prawo:

a) przesłuchiwać kapitana lub jakiegokolwiek członka załogi statku Państwa wysyłającego, sprawdzać, przyjmować i poświadczать dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące podróży statku oraz dokonywać czynności mających na celu ułatwienie wejścia, postoju i wyjścia statku;

b) rozstrzygać wszelkie spory między kapitanem a innymi członkami załogi włącznie ze sporami dotyczącymi umów o pracę i wynagrodzenia;

c) dokonywać czynności związanych z zatrudnieniem lub zwolnieniem kapitana lub jakiegokolwiek członka załogi, jeżeli zezwalają na to ustawy i przepisy Państwa wysyłającego;

d) podejmować wszelkie środki w celu zapewnienia leczenia szpitalnego i repatriacji kapitana lub jakiegokolwiek członka załogi;

e) przyjmować, sporządzać, podpisywać lub uwierzytelniać wszelkie oświadczenia i inne dokumenty dotyczące żeglugi morskiej, przewidziane przez ustawy i przepisy Państwa wysyłającego.

#### Artykuł 42

1. Sądy i inne właściwe organy Państwa przyjmującego nie mogą wykonywać swojej jurysdykcji co do przestępstw popełnionych na pokładzie statku Państwa wysyłającego, chyba że chodzi o:

a) przestępstwa popełnione przez obywatela lub przeciwko obywatelowi Państwa przyjmującego albo przez jakąkolwiek inną osobę lub przeciwko takiej osobie, jeżeli nie jest ona kapitanem lub członkiem załogi statku;

b) przestępstwa naruszające spokój lub bezpieczeństwo portu lub morza terytorialnego i wód wewnętrznych Państwa przyjmującego;

c) przestępstwa naruszające ustawy i przepisy Państwa przyjmującego dotyczące zdrowia publicznego, bezpieczeństwa życia na morzu, imigracji, spraw celnych lub zanieczyszczania morza;

d) przestępstwa, które według prawa Państwa przyjmującego zagrożone są karą pozbawienia wolności, której dolna granica wynosi lat trzy, lub karą surowszą.

2. W przypadku popełnienia przestępstw innych niż wymienione w ustępie 1 sądy i inne właściwe organy Państwa przyjmującego mogą działać jedynie na prośbę lub za zgodą urzędnika konsularnego.

#### Artykuł 43

1. W przypadku gdy sąd lub inny organ Państwa przyjmującego zamierza aresztować lub zatrzymać na pokładzie statku Państwa wysyłającego kapitana lub członka załogi statku względnie jakąkolwiek osobę, któ-

ra nie jest obywatelem Państwa przyjmującego, albo też zająć jakiegokolwiek miejsce znajdujące się na statku lub przeprowadzić na pokładzie statku dochodzenie urzędowe, właściwe organy Państwa przyjmującego zawiadomią o tym urzędnika konsularnego w takim czasie, aby umożliwić mu obecność na statku zanim czynność ta zostanie podjęta. Jeżeli uprzednie zawiadomienie urzędnika konsularnego jest niemożliwe, właściwe organy Państwa przyjmującego zawiadomią go nie później aniżeli w momencie, w którym wspomniana czynność została rozpoczęta. Jeżeli urzędnik konsularny nie był obecny ani reprezentowany, właściwe organy udzielą mu na jego życzenie pełnej informacji o dokonanych czynnościach.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się także do przesłuchiwań na lądzie kapitana lub innego członka załogi.

3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się do zwykłej kontroli statku w sprawach paszportowych, celnych, zdrowia publicznego i bezpieczeństwa życia na morzu lub do wszelkiej czynności podjętej na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

#### Artykuł 44

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego uległ rozbiciu, osiadł na mieliznie, został wyrzucony na brzeg lub doznał innej awarii na morzu terytorialnym lub wodach wewnętrznych w Państwie przyjmującym włącznie z portami albo jeżeli jakiegokolwiek przedmiot stanowiący część ładunku jakiegokolwiek statku, który uległ awarii, będący własnością Państwa wysyłającego lub obywatela tego Państwa, został znaleziony na brzegu, w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego lub dostarczony do portu tego Państwa, właściwe organy Państwa przyjmującego poinformują o tym niezwłocznie urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego. Właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne środki w celu ratowania statku, jego załogi, pasażerów i ładunku. O podjętych środkach należy zawiadomić urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego. Środki takie podjęte będą, gdy jest to możliwe, we współpracy z urzędnikiem konsularnym i kapitanem statku.

2. W razie nieobecności jakiegokolwiek innej osoby upoważnionej do takiego działania, urzędnik konsularny uważany jest za upoważnionego do pojęcia takich samych środków, jakie mógłby podjąć sam właściciel, gdyby był obecny, w odniesieniu do:

a) statku Państwa wysyłającego, jego ładunku lub jakiegokolwiek przedmiotu należącego do tego statku lub stanowiącego część jego ładunku, który został oddzielony od statku; bądź

b) ładunku lub jakiegokolwiek przedmiotu stanowiącego część ładunku jakiegokolwiek rozbitego statku, będących własnością Państwa wysyłającego lub obywatela tego Państwa, jeżeli znalezione zostały na morzu terytorialnym lub wodach wewnętrznych Państwa przyjmującego włącznie z portami lub dostarczone do portu tego Państwa.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego na prośbę urzędnika konsularnego udzielą mu niezbędnej pomocy

w podejmowanych przez niego środkach w związku z awarią statku.

4. Opłaty celne lub inne tego rodzaju nie będą na terytorium Państwa przyjmującego nakładane na uszkodzony statek, jego ładunek lub zaopatrzenie pod warunkiem, że nie są one udostępnione do użytku lub spożycia w tym Państwie.

#### Artykuł 45

Postanowienia artykułów 40, 41, 42, 43 i 44 będą miały odpowiednie zastosowanie do samolotów cywilnych pod warunkiem, że postanowienia te nie są sprzeczne z umowami międzynarodowymi, obowiązującymi Wysokie Umawiające się Strony.

#### Artykuł 46

1. Urząd konsularny może pobierać na terytorium Państwa przyjmującego za czynności konsularne opłaty i inne należności, ustalone ustawami i przepisami Państwa wysyłającego.

2. Opłaty i należności wymienione w ustępie 1 są wolne od wszelkich podatków i innych opłat Państwa przyjmującego.

### CZĘŚĆ V

#### POSTANOWIENIA KOŃCOWE

#### Artykuł 47

1. Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Budapeszcie.

2. Konwencja niniejsza zawarta jest przez Wysokie Umawiające się Strony na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Wysokich Umawiających się Stron. W takim przypadku utraci swą moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

3. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Konwencji traci moc Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową, podpisana w Warszawie dnia 20 maja 1959 roku.

Na dowód czego upoważnieni Pełnomocnicy Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszą Konwencję i opatrzyli ją pieczęciami.

Sporządzono w Warszawie dnia 5 czerwca 1973 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i węgierskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia  
Rady Państwa  
Polskiej Rzeczypospolitej  
Ludowej  
Wiesław Adamski

Z upoważnienia  
Rady Prezydialnej  
Węgierskiej Republiki  
Ludowej  
István Roska

## P R O T O K Ó Ł

## do Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową.

Przy podpisywaniu w dniu dzisiejszym Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową, zwanej dalej „Konwencją”, Pełnomocnicy obu Wysokich Umawiających się Stron zgodzili się na następujące postanowienia:

1. Zawiadamianie urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 2 artykułu 38 Konwencji, następuje w ciągu trzech dni od chwili aresztowania lub zatrzymania w innej formie obywatela Państwa wysyłającego.

2. Prawo urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 3 artykułu 38 Konwencji, do odwiedzenia obywatela Państwa wysyłającego, aresztowanego lub zatrzymanego w innej formie, a także do porozumiewania się z nim, będzie przyznawane w ciągu czterech dni od chwili aresztowania lub zatrzymania.

3. Prawo urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 3 artykułu 38 Konwencji, do odwiedzania obywa-

tela Państwa wysyłającego, aresztowanego lub zatrzymanego w innej formie albo odbywającego karę pozbawienia wolności, a także do porozumiewania się z nim, przyznawane będzie okresowo.

Niniejszy Protokół stanowi integralną część Konwencji. Na dowód czego Pełnomocnicy obu Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszy Protokół i opatrzyli go pieczęciami.

Sporządzono w Warszawie, dnia 5 czerwca 1973 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i węgierskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia  
Rady Państwa  
Polskiej Rzeczypospolitej  
Ludowej  
*Wiesław Adamski*

Z upoważnienia  
Rady Prezydialnej  
Węgierskiej Republiki  
Ludowej  
*István Roska*

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją, Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 25 października 1973 roku.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Czyrek*